

4.9. Člověk a svět práce

Charakteristika oboru Pracovní činnosti

Oblast **Člověk a svět práce** realizujeme v naší škole předmětem **Pracovní činnosti**. Postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Obor Pracovní činnosti má k dispozici od 1. do 9. ročníku 1 hodinou týdně, v praxi může být výuka realizována i 2hodinovým blokem 1x za 14 dní. Konkrétní obsah výuky je přizpůsoben momentálním možnostem školy.

Obor Pracovní činnosti se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Vzdělávací oblast je realizována v průběhu celého základního vzdělávání, a to od prvního do devátého ročníku.

Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při rozhodování o dalším profesním zaměření. Důležitost této otázky jsme zohlednili zařazením tématu VÝCHOVA K VOLBĚ POVOLÁNÍ jako náplně pracovních činností v 8. ročníku

4.9.1 Pracovní činnosti

Očekávané výstupy – 1. stupeň

☞ PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

1. období

žák

- 1V1 vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů
- 1V2 pracuje podle slovního návodu a předlohy

2. období

žák

- 1V3 vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu
- 1V4 využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic
- 1V5 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu
- 1V6 udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu

☞ PRÁCE MONTÁŽNÍ A DEMONTÁŽNÍ

1. období

žák

- 2V1 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi

2. období

žák

- 2V2 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž
- 2V3 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu
- 2V4 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu

☞ PĚSTITELSKÉ PRÁCE

1. období

žák

- 3V1 provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování
- 3V2 pečuje o nenáročné rostliny

2. období

žák

- 3V3 provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování
- 3V4 ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny
- 3V5 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní
- 3V6 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu

♣ PŘÍPRAVA POKRMŮ

1. období

žák

- 4V1 připraví samostatně jednoduchý pokrm
- 4V2 chová se vhodně při stolování

2. období

žák

- 4V3 orientuje se v základním vybavení kuchyně
- 4V4 připraví samostatně jednoduché studené i teplé pokrmy
- 4V5 dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování
- 4V6 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni

Očekávané výstupy – 2. stupeň

♣ PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY

žák

- 1V1 provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň
- 1V2 řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí
- 1V3 organizuje a plánuje svoji pracovní činnost
- 1V4 užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku
- 1V5 dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu

♣ PRÁCE MONTÁŽNÍ A DEMONTÁŽNÍ

žák

- 2V1 sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model
- 2V2 provádí montáž a demontáž jednoduchého zařízení
- 2V3 provádí údržbu jednoduchých předmětů a zařízení
- 2V4 dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu

♣ PĚSTITELSKÉ PRÁCE, CHOVATELSTVÍ

žák

- 3V1 volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin
- 3V2 pěstuje a využívá květiny pro výzdobu
- 3V3 používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu
- 3V4 prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty
- 3V5 dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty

♣ PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI

žák

- 4V1 provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví
- 4V2 ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných spotřebičů používaných v domácnosti

- 4V3 správně zachází s pomůckami, nástroji, náradím a zařízením včetně údržby; provádí drobnou domácí údržbu
- 4V4 dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem

♪ PŘÍPRAVA POKRMŮ

žák

- 5V1 používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče
- 5V2 připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy
- 5V3 dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti
- 5V4 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni

♪ SVĚT PRÁCE

pouze 8. a 9. ročník

žák

- 6V1 orientuje se v pracovních činnostech vybraných oblastí
- 6V2 posoudí své možnosti v oblasti profesní orientace
- 6V3 využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání
- 6V4 zná práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů
- 6V5 prokáže v modelových situacích prezentaci své osoby při vstupu na trh práce

Vztah Pracovních činností k průřezovým tématům:

Obor Pracovní činnosti výrazněji obsahuje prvky těchto průřezových témat:

1. Osobnostní a sociální výchova

- Ve všech oblastech tématu

2. Výchova demokratického občana

- Občanská společnost a škola
- Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

3. Výchova v myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět nás zajímají
- Objevujeme Evropu a svět
- Jsme Evropané

4. Multikulturní výchova

- Lidské vztahy
- Etnický původ
- Multikulturalita

5. Environmentální výchova

- Ekosystémy
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Průřezová témata jsou podrobně rozepsána v části 5- PRŮŘEZOVÁ TÉMATA.

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV.